

Projekt

z dnia 10 czerwca 2024 roku
zatwierdzony przez Zarząd Powiatu
Tarnogórskiego

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie
Tarnogórskim na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. 2024r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024r. poz. 424)

**Rada Powiatu
uchwala:**

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030, zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXX/275/2021 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 27 kwietnia 2021 roku w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021-2024”

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 5. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ W POWIECIE TARNOGÓRSKIM
NA LATA 2024-2030**

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	2
2. AKTY PRAWNE.....	5
3. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE TARNOGÓRSKIM.....	6
4. GŁÓWNY CEL PROGRAMU I CELE SZCZEGÓŁOWE.....	18
5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU	18
6. ADRESACI PROGRAMU	19
7. OBSZARY, KIERUNKI DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU	19
8. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	28
9. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	29
10. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	29

I. WPROWADZENIE.

Przemoc jest jednym z najczęściej pojawiających się zjawisk patologicznych w rodzinie. Występuje niezależnie od poziomu wykształcenia, statusu społecznego, materialnego czy kręgu kulturowego rodziny. Powszechne jest postrzeganie przemocy w kategoriach dysfunkcyjności relacji w rodzinie. Przemoc domowa jest uznana za naruszenie praw człowieka czyli jest przestępstwem. Genezy można upatrywać się w ukształtowaniu od wieków upośledzonej pozycji kobiet w rodzinie i społeczeństwie. Przemoc domowa jest zjawiskiem, które trwa od zawsze, nie zawsze jednak było ujawniane, był to temat tabu, a agresję między członkami rodziny uważano za coś normalnego w życiu codziennym. Zatem przemoc wobec członków rodziny nie jest zjawiskiem nowo odkrytym, stała się ona po prostu nieakceptowana przez społeczeństwo.

Przemoc domową, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.

Wymienia się cztery główne formy przemocy: przemoc fizyczną, znęcanie się psychiczne i/lub emocjonalne, wykorzystywanie seksualne oraz zaniedbywanie. Doszła jeszcze przemoc ekonomiczna i cyberprzemoc.

Za przemoc fizyczną uznaje się nieprzypadkowe obrażenia poniesione w wyniku przemocy ze strony osoby stosującej przemoc, z którym osoba doświadczająca przemocy pozostaje w relacji bliskości. Rozróżnia się przemoc fizyczną czynną i bierną. Czynne formy przemocy to klapsy, policzkowanie, bicie pięścią, przedmiotami, kopanie, oparzenia, zadawanie ran ciętych, szarpanych, duszenie, uśmierzanie lub dokonanie zabójstwa. Natomiast do biernej przemocy fizycznej zalicza się różnego rodzaju zakazy, na przykład mówienia w określonym czasie, załatwiania potrzeb fizjologicznych, areszt domowy. Ofiarami przemocy fizycznej są zarówno dzieci jak i osoby dorosłe.

Znęcanie się psychiczne to najbardziej nieuchwytna forma maltretowania. Zalicza się do niego izolację, ograniczenie pożywienia i snu, narzucanie własnych poglądów, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, hipnozę, narkotyzowanie, groźbę zabójstwa. Jest to także „pozbawianie ofiary osobistej mocy”. Przemoc psychiczna często towarzyszy przemocy fizycznej, seksualnej oraz zaniedbaniu.

Przemoc seksualna to nadużycie i wykorzystanie seksualne oraz gwałt. Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, tak i ta, dotyczy zarówno dorosłych, jak i dzieci. Literatura wymienia aż siedem typów wykorzystania seksualnego dziecka. Przemoc seksualna ma miejsce również w małżeństwie. Dotyczy ona wówczas gwałtu oraz zmuszania lub nakłaniania do prostytucji. Wydaje się, że przemoc seksualna jest najbardziej krzywdząca, ponieważ skupia w sobie zarówno elementy psychicznego jak i fizycznego wykorzystania.

Jedną najmniej dostrzeganą formą przemocy wobec dzieci jest zaniedbanie, które przynosi jednak bardzo dramatyczne skutki. Nierzadko ma ono swój początek już w płodowym okresie życia dziecka, a objawia się niehigienicznym trybem życia matki, niewłaściwym odżywianiem, paleniem papierosów, piciem alkoholu oraz podejmowaniem działań związanych z ryzykiem poronienia. Do zachowań rodziców będących zaniedbaniem już po narodzinach dziecka zalicza się między innymi: niewystarczające odżywianie (zarówno pod względem ilości jak i jakości), brak właściwej

ochrony przed chorobami, opieszale ich leczenie, zakłócanie snu dziecka, awanturowanie się w jego obecności, narażanie na wypadki, zatrucie powietrza dymem papierosowym. Przejawem zaniedbania jest również zamykanie go w osobnym pokoju, izolowanie od rówieśników, stawianie wymagań przekraczających jego możliwości. Zaniedbywanie może przybrać formę fizyczną lub psychiczną. Zaniedbywanie psychiczne dotyczy obojętności, braku okazywania pozytywnych uczuć oraz emocjonalnego lekceważenia. Najczęściej zaniedbanie występuje w postaci zaniechania działania.

Przemoc charakteryzuje się następującymi cechami:

- jest intencjonalna – jest to zamierzone działanie mające na celu kontrole i podporządkowanie ofiary,
- siły są nierównomierne – jedna ze stron zawsze ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy,
- narusza prawa i dobra osobiste – m.in. prawo do nietykalności fizycznej, godności i szacunku,
- powoduje cierpienie i ból – jest narażeniem zdrowia i życia ofiary, powoduje, że ofiara doświadczając bólu ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Rodzaj przemocy	Katalog zachowań
Przemoc Fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
Przemoc Psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
Przemoc Seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych partnera, itp.
Przemoc Ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.
Cyberprzemoc	agresja słowna; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów; zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych; włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś; szantażowanie; ujawnianie sekretów.

Cechą przemocy jest również cykliczność. Badania pokazują, że związki, w których dochodzi do przemocy przechodzą cyklicznie przez 3 fazy przemocy:

1. Faza narastania napięcia: to czas, w którym osoba stosująca przemoc jest stale poirytowana. Jej złość wywołuje każdy drobiazg. Najczęściej, aby poprawić swoje samopoczucie poniża ofiarę. Prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczna. Ofiara przemocy, aby jakoś opanować sytuację uspokaja sprawcę, spełnia jego zachcianki i polecenia, przeprasza go.
2. Faza gwałtownej przemocy: osoba stosująca przemoc staje się gwałtowna, wpada w szal i wyładowuje się. Eksplozję jego złości powoduje przeważnie mało znaczący drobiazg. Skutkiem przemocy są wtedy obrażenia fizyczne. Ofiara czuje się wtedy bezradna, a kiedy atak mija czuje wstyd i przerażenie.
3. Faza miodowego miesiąca: ostatnia faza cyklu przemocy jest czasem, kiedy sprawca żałuje swojego zachowania i nagle staje się innym człowiekiem. Okazuje wtedy skruchę i obiecuje, że nigdy więcej taka sytuacja się nie powtórzy. Zwykle znajduje wytłumaczenie dla swojego zachowania. Przekonuje, że taka sytuacja była jednorazowym incydentem, staje się znowu osobą troskliwą i dobrą. Największe zagrożenie tej fazy wiąże się z tym, że przemoc w kolejnym cyklu staje się bardziej gwałtowna.

Przemoc domowa jest działaniem destrukcyjnym. Dlatego tak ważne jest, aby na nią reagować. Przemoc domowa w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jest jednym z istotniejszych problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W przyjętym systemie przeciwdziałania przemocy domowej, zostały ujęte działania nakierunkowane na udzielanie pomocy i wsparcia doznającym przemocy domowej, jak również osobom stosującym przemoc domową.

Pomoc osobie doświadczającej przemocy obejmuje bardzo szeroki obszar działań. Strategicznym celem pomagania jest działanie zmierzające do odbudowy „konstruktywnej mocy” drugiego człowieka, która wyrażałaby się nie tylko w dostarczeniu wiedzy na temat przemocy, lecz bardziej

w wewnętrznym przekonaniu osoby o własnej kompetencji i prawie do godności. Jest to pomoc interdyscyplinarna – osoba doznająca przemocy domowej ma możliwość skorzystania z pomocy wielu służb, których obowiązkiem jest udzielenie jej wsparcia. Osoby te mogą skorzystać ze wsparcia w punktach konsultacyjnych, ośrodkach wsparcia, dzwoniąc do telefonu zaufania, mogą zostać objęte pomocą w ramach procedury Niebieskie Karty. Mogą również skorzystać ze wsparcia psychologicznego i terapii.

Próba podjęcia celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania przemocy domowej w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej nadano ramy prawne, podnoszące tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe. Utworzenie powiatowego programu jest zadaniem własnym powiatu. Realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej ma za zadanie zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie. Istotnym elementem programu jest koordynacja działań podejmowanych

przez Powiat na rzecz osób doznających przemocy i stosujących przemoc. Zapobieganie przemocy wymaga wieloaspektowych działań. Samo karanie sprawcy przynosi ograniczone efekty – nie zmienia jego sposobu myślenia i działania. Po odbyciu kary wraca on do domu i najczęściej podejmuje stary sposób zachowania wiążący się ze stosowaniem przemocy. Należy zatem działania zapobiegające prowadzić wielotorowo: od profilaktyki po pracę z osobami doznającymi przemocy i osobami ją stosującymi, ponieważ jak pokazuje praktyka podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy, jak również w sferze działań prewencyjnych.

II. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. kodeks rodzinny i opiekuńczy.
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
4. Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
6. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
7. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".
9. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.
10. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach.
11. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
12. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy.
13. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W POWIECIE TARNOGÓRSKIM.

W skład Powiatu Tarnogórskiego wchodzi dziewięć gmin, z czego cztery miejskie:

- Tarnowskie Góry
- Kalety
- Radzionków
- Miasteczko Śląskie

oraz pięć wiejskich:

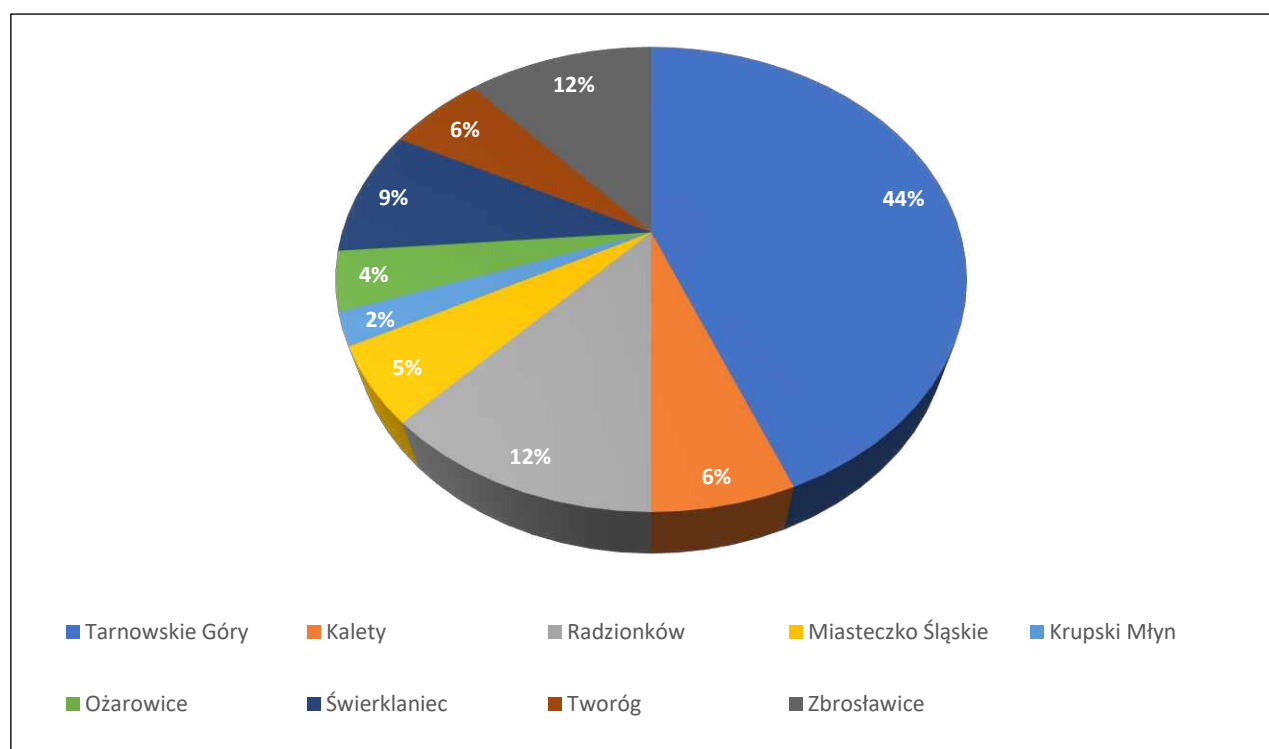
- Krupski Młyn,
- Ożarowice,
- Świerklaniec,
- Tworóg,
- Zbrostawice.

Tabela 1. Ludność poszczególnych gmin Powiatu Tarnogórskiego (<https://www.polskawliczbach.pl/>)
(Źródło: GUS, 31.XII.2023)

	Liczba ludności	Ludność na 1 km ²	Powierzchnia w km ²
Powiat ogółem	139 240	216	644
Tarnowskie Góry	61 389	732	84
Kalety	8 196	107	76
Radzionków	16 099	1220	13
Miasteczko Śląskie	6 948	102	68
Krupski Młyn	3 020	77	39
Ożarowice	5 968	131	46
Świerklaniec	13 118	291	45
Tworóg	8 190	65	125
Zbrostawice	16 312	110	148

Analizując powyższe dane, biorąc pod uwagę powierzchnię, największą gminą są Zbrostawice, które mają 148 km², co stanowi 22,98% całości powiatu. W Powiecie Tarnogórskim zamieszkuje ogółem 139 240 osób, z czego najwięcej, bo aż 44 % w stolicy powiatu – Tarnowskich Górach. Najgęściej zaludnioną gminą jest Radzionków, w którym przypada 1220 osób/ km².

Wykres 1. Liczba ludności Powiatu Tarnogórskiego.

Jednym z narzędzi pozwalających na zebranie informacji dotyczących zjawiska przemocy domowej w Powiecie Tarnogórskim jest procedura „Niebieskie Karty”. Procedura NK jest działaniem interwencyjnym, którego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej, ale także współpraca przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów, które są zobowiązane do reagowania w przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu przemocy domowej. Do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” uprawnieni są:

- pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,
- funkcjonariusz Policji,
- żołnierz Żandarmerii Wojskowej,
- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- asystent rodziny,
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego,
- osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny,
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; Policji; oświaty; ochrony zdrowia; lub organizacji pozarządowych.

Dane zawarte w tabeli nr 2 pochodzą z corocznych diagnoz zjawiska przemocy na terenie Powiatu Tarnogórskiego.

Wykres 2. Liczba sporządzonych "Niebieskich Kart" w poszczególnych gminach Powiatu Tarnogórskiego w latach 2021 - 2023.

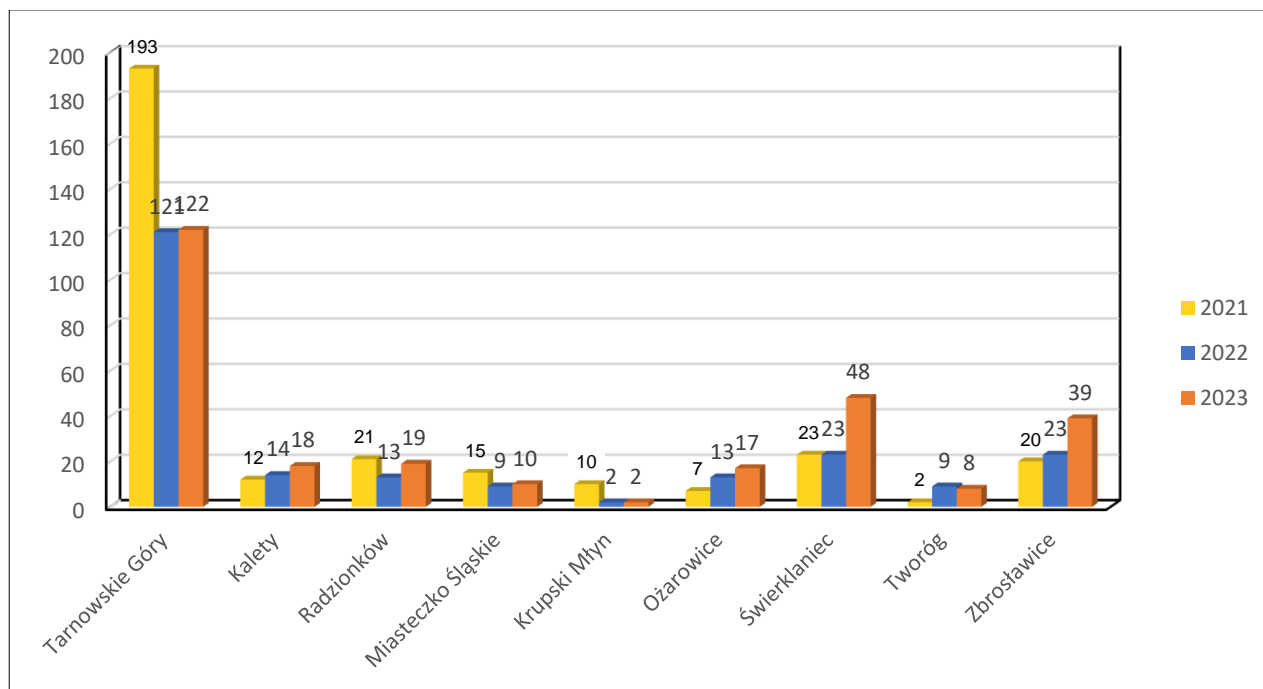

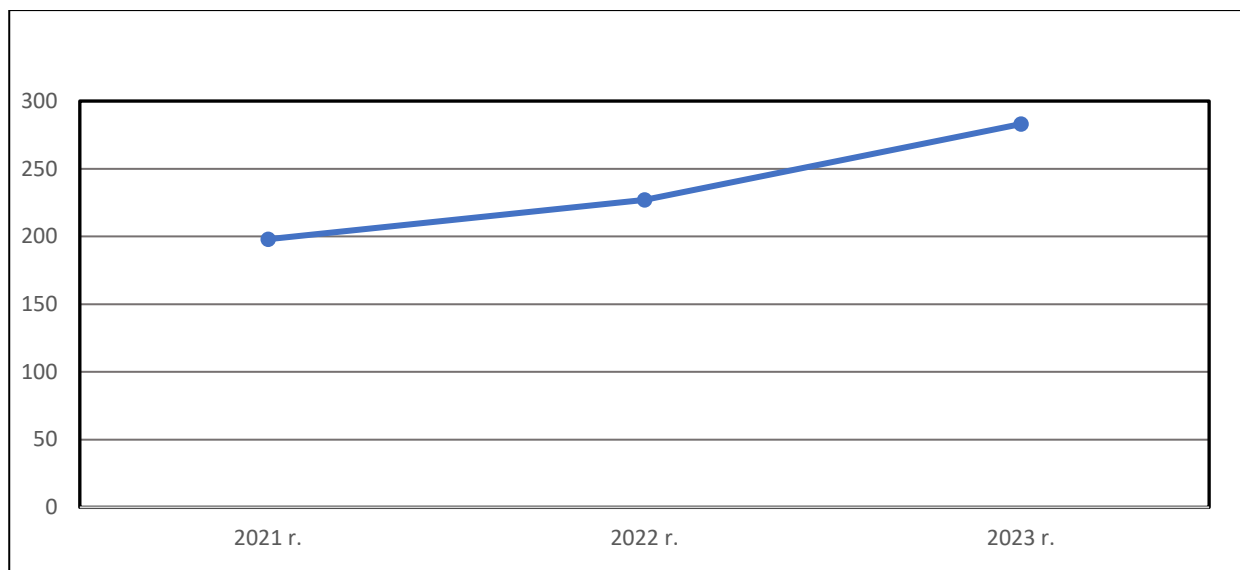
Tabela 2. Ilość sporządzonych "Niebieskich Kart" w poszczególnych gminach Powiatu Tarnogórskiego.

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Powiat ogółem	193	227	283
Tarnowskie Góry	103	121	122
Kalety	12	14	18
Radzionków	21	13	19
Miasteczko Śląskie	15	8	10
Krupski Młyn	10	2	2
Ożarowice	7	13	17
Świerklaniec	23	23	48
Tworóg	2	9	8
Zbrostawice	20	23	39

W diagnozowanych latach Tarnowskie Góry były gminą, w której zakładanych NK było najwięcej, co jednak może być związane z dużą liczbą ludności zamieszkującej tę gminę. Na przestrzeni 3 ostatnich analizowanych lat można zauważyć, że wzrosła liczba sporządzonych Niebieskich Kart.

W 2023 roku sporządzono Niebieskich Kart o 56 więcej w stosunku do roku poprzedniego i ich liczba wyniosła 283 karty, natomiast w stosunku do 2021 r. jest ich o 90 więcej.

Wykres 3. Niebieskie Karty sporządzone na terenie Powiatu Tarnogórskiego w latach 2021 – 2023.

Liczba sporządzonych Niebieskich Kart nie jest tożsama z ilością osób doznających przemocy domowej, co oznacza, iż osoba stosująca przemoc swoimi działaniami może dotknąć więcej niż jedną osobę ze swojego otoczenia.

W tym miejscu należy zauważyć, że nowelizacja ustawy z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r. poz. 535) rozszerzyła katalog osób doznających przemocy domowej, przez które należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego

– wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej.

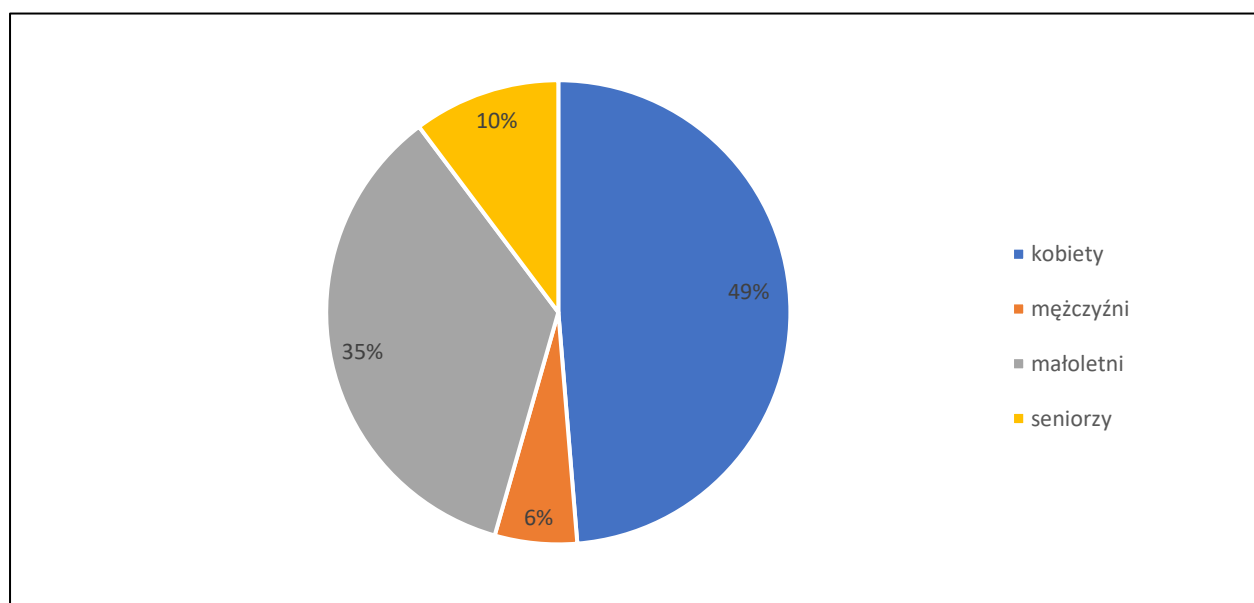
Poszczególne kategorie osób doznających przemocy i ich liczebność przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba osób doznających przemocy domowej w latach 2021 – 2023 w przedziale na kategorie osób.

Ogółem liczba osób doznających przemocy domowej: 1571	w tym:			
	kobiety	mężczyźni	małoletni	seniorzy
Powiat ogółem	765	90	555	161
Tarnowskie Góry	386	31	136	68
Kalety	35	7	43	5
Radzionków	75	17	96	24
Miasteczko Śląskie	24	1	8	4
Krupski Młyn	10	1	5	1
Ożarowice	31	5	25	13
Świerklaniec	100	18	110	27
Tworóg	35	4	47	7
Zbrostawice	69	6	85	12

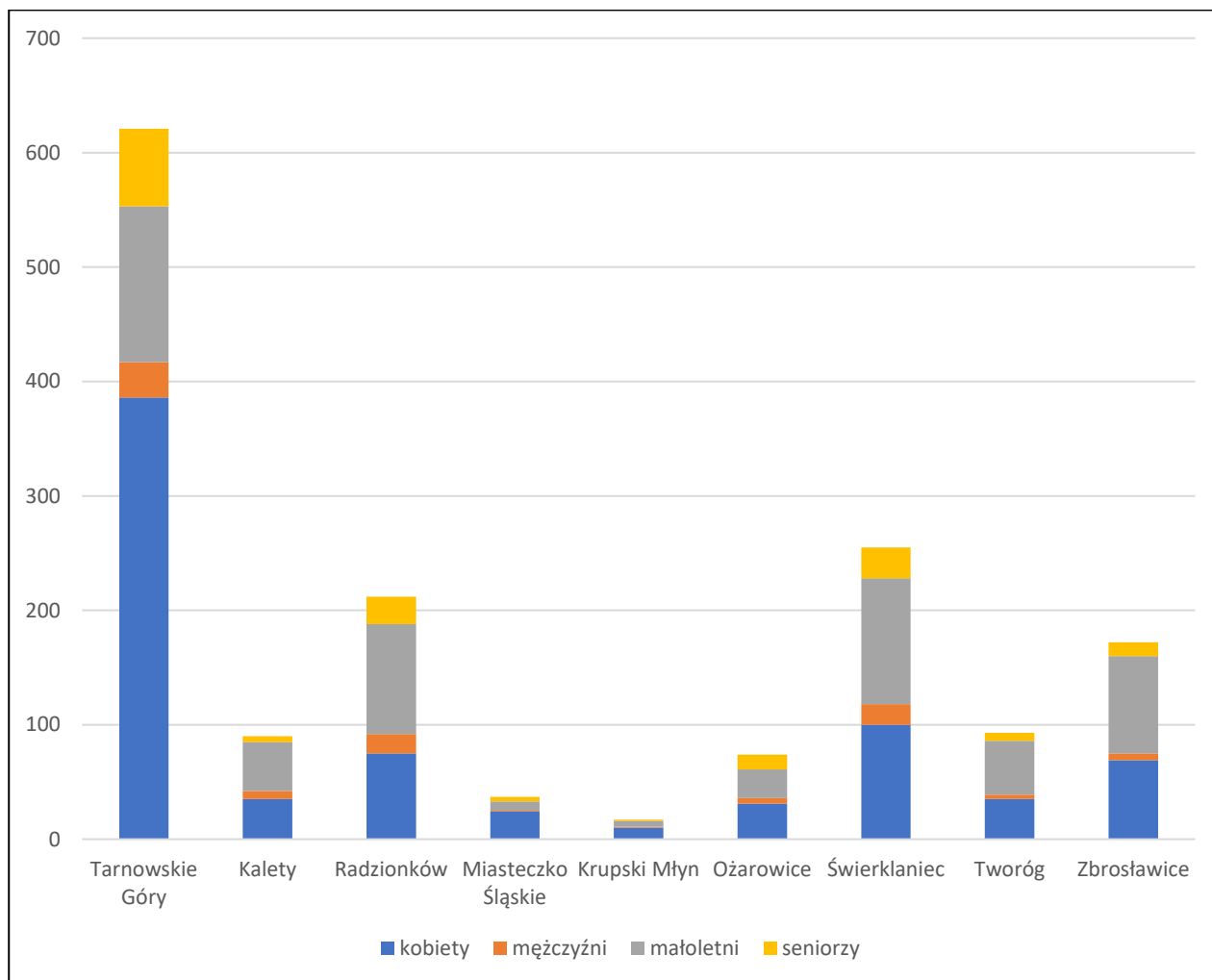
Diagnoza zjawiska przemocy zobrazowała ogólną tendencję na przestrzeni 3 lat dotyczącą kategorii osób doznających przemocy domowej.

Wykres nr 4 pokazuje, iż osobami najczęściej doznającymi przemocy w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021 – 2023 były kobiety, które stanowiły ponad 49 % ogółu osób doznających przemocy domowej. Kolejną kategorią są dzieci stanowiące 35 % osób dotkniętych przemocą. 10 % stanowią seniorzy, a mężczyźni to 6 %. Z uwagi na starzejące się społeczeństwo, grupa seniorów staje się z każdym rokiem coraz liczniejsza i z racji swoich ograniczeń związanych ze zdrowiem lub niepełnosprawnością jest zależna od osób trzecich, a przez to narażona na doznawanie przemocy domowej

Wykres 4. Kategorie osób doznających przemocy domowej w latach 2021- 2023 r.

Wykres 5. Kategorie osób doświadczających przemocy z podziałem na gminy w latach 2021 - 2023.

W tabeli nr 4 wykazano odsetek mieszkańców poszczególnych gmin Powiatu Tarnogórskiego, doświadczających przemocy domowej przy uwzględnieniu liczby ludności zamieszkałej daną gminę według danych na koniec 2023 r.

Tabela 4. Odsetek osób doświadczających przemocy domowej w stosunku do liczby ludności zamieszkałej w poszczególnych gminach Powiatu Tarnogórskiego na koniec 2023 roku.

Gmina	Liczba osób doświadczających przemocy domowej na terenie gminy	Liczba ludności zamieszkującej gminę	% osób doświadczających przemocy domowej
Tarnowskie Góry	621	61 389	1,01 %
Kalety	90	8 196	1,1 %
Radzionków	212	16 099	1,32 %
Miasteczko Śląskie	37	6 948	0,53 %
Krupski Młyn	17	3 020	0,56 %
Ożarówce	74	5 968	1,24 %
Świerklaniec	255	13 118	1,94 %
Tworóg	93	8 190	1,14 %

Zbrostawice	172	16 312	1,05 %
-------------	-----	--------	--------

Zestawienie tych danych jest istotne z punktu widzenia ukazania skali tego zjawiska na terenie poszczególnych gmin Powiatu Tarnogórskiego w odniesieniu do ilości mieszkańców danej gminy. Można zauważyć, że największe natężenie zjawiska przemocy domowej występuje w Świerklańcu – 1,94 % oraz w Radzionkowie – 1,32 %, natomiast najmniejsze w Miasteczku Śląskim - 0,53 %.

W prowadzonych corocznie diagnozach zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu tarnogórskiego zebrano również kilka innych danych dotyczących tego problemu:

1. Rodzaje stosowanej przemocy.

Jak wynika z pozyskanych danych dominującym rodzajem przemocy w powiecie jest przemoc psychiczna, następnie przemoc fizyczna, występowały również przypadki przemocy seksualnej. Pojawiły się sytuacje stosowania przemocy za pomocą komunikacji elektronicznej, niszczenie uszkodzenie mienia, zaniedbania.

2. Osoby stosujące przemoc domową.

Ja wynika z zebranych danych wśród wszystkich osób stosujących przemoc domową mężczyźni są dominującą grupą. W 2021 r. na 333 osoby stosujące przemoc domową 301 to mężczyźni.

W 2022 r. wśród wszystkich osób stosujących przemoc domową mężczyźni nadal byli dominującą grupą w liczbie 250 osób w stosunku do wszystkich 289 osób stosujących przemoc domową.

W 2023 r. sytuacja jest podobna- mężczyzn było 286 na 346 stosujących przemoc.

3. Dane dotyczące osób skazanych z art. 207 kodeksu karnego.

Wyjaśnienie:

Art. 207 kk brzmi: „§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15”.

Analizując dane pozyskane z **Wydziału II Karnego Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach** (tabela nr 5) można zauważyć, że ilość osób skazanych za przestępstwo z art. 207 kodeksu karnego w roku 2023 znacznie wzrosła w porównaniu do 2022 roku, co jest związane ze wzrostem ilości wpływających do wydziału II karnego spraw w tym zakresie, natomiast nieznacznie zmalała w stosunku do 2021 r.

Tabela 5. Dane Wydziału II Karnego Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach dotyczące toczących się postępowań odnośnie przestępstwa popełnionego z art. 207 kk oraz rodzaje wydanych orzeczeń w tym zakresie za lata 2021 - 2023.

	2021	2022	2023
Liczba osób, wobec których toczyły się postępowania o przestępstwo z art. 207 kk	43	20	42
Ilość osób, wobec których umorzono postępowanie (w zw. z zarzutami art. 207 kk)	3	0	2
Ilość osób uniewinnionych (w zw. z zarzutami art. 207 kk)	0	1	1
Ogółem ilość osób skazanych w związku z popełnieniem przestępstwa z art. 207 kk., w tym:	38	15	35
Bezwzględna kara pozbawienia wolności	8	2	11
Warunkowe zawieszenie wykonywania kary	12	6	11
Ograniczenie wolności	12	6	4
Warunkowe umorzenie	6	4	9

W roku 2023 wzrosła liczba osób, wobec których toczyło się postępowania o przestępstwo z art. 207 kk w stosunku do 2022 r. i wzrosła liczba osób skazanych, którym zasądzono bezwzględną karę pozbawienia wolności oraz orzeczeń o warunkowym zawieszeniu kary. W 2023 roku najrzadszym rodzajem orzeczeń skazujących było ograniczenie wolności i jest na najniższym poziomie w skali ostatnich 3 lat. Nadal utrzymuje się niski poziom liczby osób uniewinnionych.

W latach 2021-2023 w **Prokuraturze Rejonowej w Tarnowskich Górach** wszczęto 367 postępowań dotyczących podejrzenia popełnienia przestępstwa z art. 207 kk, co przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6. Postępowania toczące się w Prokuraturze Rejonowej w Tarnowskich Górach w latach 2022 - 2023 dotyczących przestępstw z art. 207 kk.

Lata	2021	2022	2023
Ilość wszczętych postępowań ogółem.	107	114	146
Rodzaje rozstrzygnięć:			
Skierowanie aktu oskarżenia do sądu	52	37	40
Warunkowe umorzenie postępowania karnego	0	1	0
Wniosek w trybie art.335 kpk2 *	3	5	3

Umorzenie postępowania	68	56	83
Odmowa wszczęcia postępowania	18	24	12
Zawieszenie postępowania	2	0	1

Na podstawie danych otrzymanych z Prokuratury Rejonowej w Tarnowskich Górach można zauważyć znaczny wzrost wszczętych postępowań z art. 207 kk. W 2023 r. wszczęto o 39 postępowań więcej w porównaniu do 2021 r.

4. Interwencje policji w środowisku.

Kolejną instytucją również działającą w obszarze przeciwdziałania domowej jest policja. Do działań Policji, chroniących osoby doznające przemocy domowej należą, m.in.: interwencja w sytuacji uzyskania zgłoszenia o przemoc domowej, wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”, udzielenie osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym pierwszej pomocy oraz przeprowadzenie, o ile to możliwe, z sobą stosującą przemoc rozmowy, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wezwanie osoby stosującej przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.

Tabela 7. Interwencje policji w Powiecie *Tarnogórskim* związane ze stosowaniem przemocy domowej w latach 2021 – 2023.

	2021	2022	2023
Tarnowskie Góry oraz Miasteczko Śląskie	83	93	92
Kalety	10	16	18
Radzionków	34	30	55
Tworóg	6	9	11
Zbrostawice	20	23	29
Pyrzowice	6	2	6
Razem	159	173	211

Tabela 8. Liczba interwencji policji, które zakończyły się złożeniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk.

	2021	2022	2023
Tarnowskie Góry oraz Miasteczko Śląskie	28	17	21
Kalety	1	1	5
Radzionków	3	3	3
Tworóg	0	1	1
Zbrostawice	1	5	7
Pyrzowice	5	2	2
Razem	38	29	39

Z tabeli 7 wynika, iż na przełomie 3 lat wzrosła liczba interwencji policji, które zakończyły się złożeniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk. w związku ze stosowaniem przemocy domowej o 52 interwencje. Natomiast liczba złożonych przez policję zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk. utrzymuje się na stałym poziomie.

5. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową.

Od wielu lat na terenie powiatu tarnogórskiego prowadzone są, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz programy psychologiczno terapeutyczne. Co do zasady uczestnicy do programów kierowani są przez zespoły interdyscyplinarne, ale mogą też zgłaszać się samodzielnie. Uczestnictwo w programie jest dobrowolne i wymaga zgody osoby stosującej przemoc. Wśród osób kierowanych do udziału w programach bardzo często zauważa się niską motywację do uczestnictwa w programie i do zmian, co często wynika z niskiej świadomości popełnionych czynów. Realizacja programów opiera się na ściśle określonych warunkach, co określa kontrakt zawarty z osobą go realizującą, wymagana jest odpowiednia frekwencja. Stąd liczba osób, które ukończyły programy w danym roku jest niższa niż liczba uczestników.

Tabela 9. Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w latach 2021-2023.

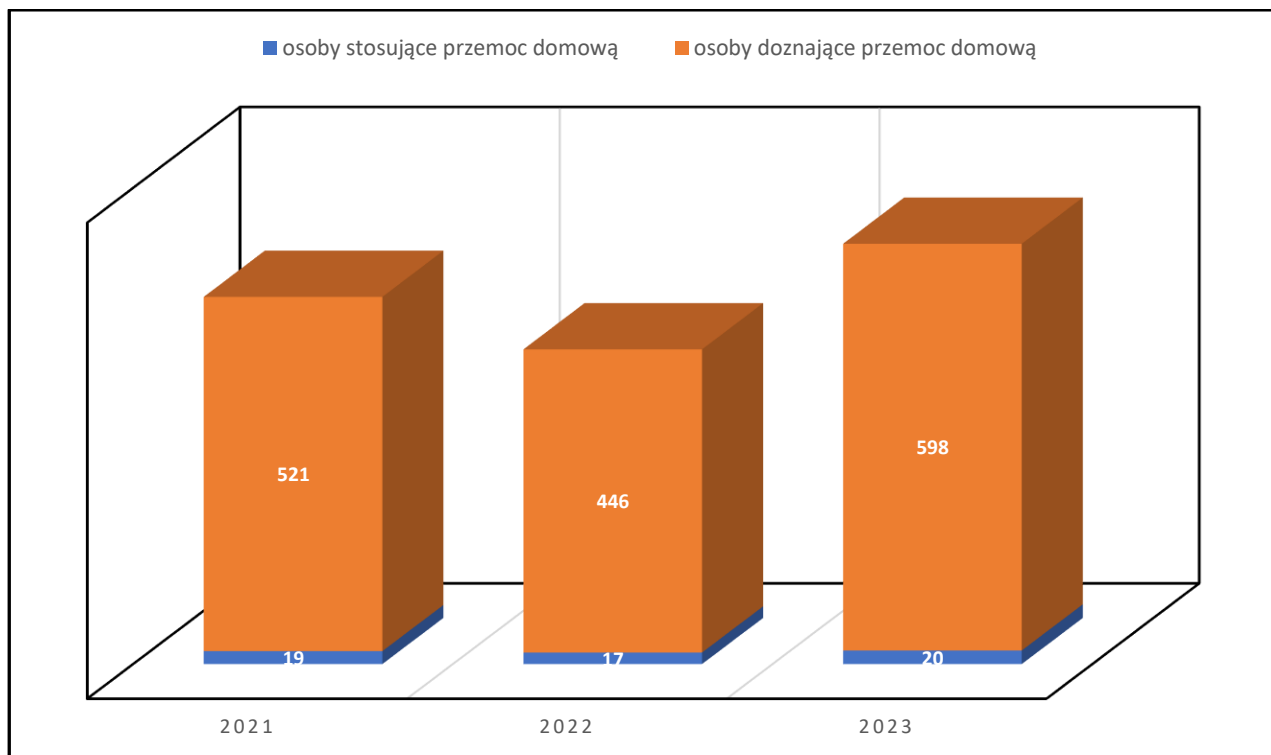
	2021	2022	2023
Osoby objęte programem korekcyjno-edukacyjnym	12	8	10
Osoby, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny	6	6	6

Tabela 10. Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących domową w latach 2021-2023.

	2021	2022	2023
Osoby objęte programem psychologiczno - terapeutycznym	7	9	10
Osoby, które ukończyły program psychologiczno - terapeutyczny	3	6	7

W poniższym wykresie nr 5 przedstawiono stosunek liczby osób stosujących przemoc, które pracują na zmianą swoich zachowań przemocowych w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego oraz programu psychologiczno - terapeutycznego, do liczby osób doznających przemocy domowej.

Wykres 6. Stosunek liczby osób stosujących przemoc, które pracują na zmianę swoich zachowań przemocowych, do liczby osób doświadczających przemocy domowej w latach 2021-2023.

Jak widać na powyższym wykresie liczba osób stosujących przemoc domową biorących udział w obu programach jest niewielka w stosunku do liczby osób doświadczających przemocy domowej, co oczywiście jest uzależnione od wielu czynników, w tym osobowościowych osób uczestniczących w powyższych programach.

Jednym z elementów realizacji powyższych programów jest monitoring. Monitoring programu korekcyjno – edukacyjnego prowadzony jest corocznie i dotyczy sytuacji osób, które ukończyły program w latach ubiegłych pod kątem powrotu do zachowań przemocowych. Monitoring prowadzony jest do 3 lat od ukończenia programu. Jak wynika z pozyskanych danych skuteczność prowadzonych programów jest bardzo wysoka, ponieważ niewielki jest odsetek osób powracających do zachowań przemocowych. Na podstawie danych z monitoringu za lata 2021 – 2022 wynika, iż do zachowań przemocowych powróciły 3 osoby. Monitorowanie skuteczności programu psychologiczno - terapeutycznego prowadzone jest do roku od jego ukończenia pod kątem powrotu do zachowań przemocowych. Za lata 2021 – 2022 nie odnotowano powrotu do takich zachowań po ukończeniu programu.

6. Oferowane przez Powiat Tarnogórski formy wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- poradnictwo specjalistyczne, w tym psychologiczne, socjalne i prawne,
- wsparcie w sytuacjach kryzysowych, w tym związanych z doświadczaniem przemocy domowej udzielane przez Punkt Interwencji Kryzysowej,
- realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową,
- realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową

- realizacja programu profilaktycznego, w tym w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie miejsca w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- działania profilaktyczne w formie kampanii, prelekcji, warsztatów mających na celu kształtowanie kompetencji osobistych, kształtowanie umiejętności ułatwiających radzenie sobie w sytuacjach przemocowych, zwiększanie świadomości na temat negatywnego wpływu przemocy domowej na rodzinę,
- rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy.

Oferowane przez gminy Powiatu Tarnogórskiego formy wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej w każdej gminie,
- bezpłatna pomoc prawna, psychologiczna,
- poradnictwo rodzinne, socjalne,
- pomoc materialna i finansowa,
- kierowanie na leczenie odwykowe osób stosujących przemoc domową,
- działania profilaktyczne w formie prelekcji, warsztatów mających na celu kształtowanie kompetencji osobistych, rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych związanych z przemocą domową.
- Miasteczko Śląskie, Tarnowskie Góry zapewniają lokal interwencyjny dla osób dotkniętych przemocą domową.

Zebrane i przedstawione dane obrazują skalę zjawiska problemu przemocy domowej na terenie Powiatu Tarnogórskiego. Na przestrzeni lat 2021 – 2023 można zaobserwować tendencję wzrostową liczby osób doznających przemocy domowej, tj. w 2022 roku osób doznających przemocy domowej było 446, natomiast w 2023 r. jest ich 598. 1571 osób doświadczyło przemocy domowej. Na rzecz tych osób zostały założone 703 Niebieskie Karty. Ponad to, za popełnienie przestępstwa z art. 207 kk w latach 2021-2023 skazanych zostało 88 osób.

Pomimo podejmowanych działań profilaktycznych i edukacyjnych w dalszym ciągu dochodzi do aktów przemocy, które najczęściej dotyczą kobiety i dzieci. Wśród osób doznających przemocy wyodrębniono także grupę seniorów, którzy z racji wieku, niepełnosprawności również często stają się ofiarami przemocy, zarówno fizycznej jak i psychicznej i ekonomicznej. Wśród osób doznających przemocy systematycznie wzrasta odsetek małoletnich co jest niepokojącą tendencją i wskazuje na konieczność realizowania działań i programów skierowanych do rodziców, mających braki w zakresie kompetencji wychowawczych.

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie tarnogórskim.

Cele szczegółowe:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna:

obszar kierowany do ogółu mieszkańców powiatu tarnogórskiego, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową:

obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą domową (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.

3. Oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową:

obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.

4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, pomaganie osobom doznającym przemocy domowej, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- 1) mieszkańców powiatu tarnogórskiego, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób doznających przemocy domowej;
- 3) osób stosujących przemoc domową;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

VII. OBSZARY, KIERUNKI DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna.

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy/ partnerzy programu	Wskaźniki	Termin realizacji
1.1.	Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy domowej.	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu tarnogórskiego.	PCPR we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, policją, prokuraturą, aresztem śledczym, sądem.	-liczba przeprowadzonych diagnoz	każdego roku w latach 2024 - 2030
1.2.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej.	Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych i włączanie się w ogólnopolskie kampanie społeczne, które: - obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie, - opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, - promują metody	PCPR we współpracy z mediami oraz organizacjami pozarządowymi.	- liczba kampanii społecznych	2024 - 2030

		<p>wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,</p> <p>- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domową.</p>			
		<p>Współpraca pomiędzy organem samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub programów nauk przedmałżeńskich.</p>	<p>PCPR we współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.</p>	<p>- liczba zrealizowanych działań,</p> <p>- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej</p>	2024 - 2030
		<p>Współpraca pomiędzy organem samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.</p>	<p>PCPR we współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.</p>	<p>- liczba zrealizowanych działań,</p> <p>- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej</p>	2024-2030

3.	Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową.	PCPR we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Tarnowskich Górach, ZI, kuratorami sądowymi, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dzieci i rodzin.	- liczba zrealizowanych programów, - liczba uczestników programów	2024-2030
----	---	--	--	--	-----------

Obszar 2. Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej.

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy/ partnerzy programu	Wskaźniki	Terminy realizacji
2.1	Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowywanie zasad współpracy.	Upowszechnienie baz danych istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osoby dotkniętej przemocą domową w podległych im pionach organizacyjnych.	Starostwo Powiatowe	- liczba podmiotów, którym zostały przekazane aktualne bazy danych	Sierpień każdego roku w latach 2024 – 2030
		Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami	PCPR we współpracy z podmiotami lub organizacjami pozarządowymi.	- liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	2024 - 2030

		<p>rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.</p>			
2.2.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	<p>Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form pomocy, w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.</p>	PCPR we współpracy z mediami o zasięgu regionalnym oraz organizacjami pozarządowymi.	- liczba opracowanych materiałów informacyjnych.	2024 - 2030
		<p>Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.</p>	PCPR	<p>- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,</p> <p>- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,</p>	2024 - 2030
2.3.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”	PCPR	<p>- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy Niebieska Karta – A,</p> <p>- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury Niebieskie Karty, w tym ze względu na problem przemocy</p>	2024 - 2030

				fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, wykorzystania seksualnego i cyberprzemocy	
		Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.	PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia	2024 - 2030
		Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej.	PCPR	- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	2024 - 2030
		Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	PCPR we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej i sądem.	- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym: - liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 15 § 11 Kk, - liczba dzieci	

				umieszczonych w rodzinie zastępczej, - liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo - wychowawczej	
--	--	--	--	--	--

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy/ partnerzy programu	Wskaźniki	Terminy
3.1	Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe oraz podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji	Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową.	Starostwo Powiatowe, PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	Aktualizacja na stronie internetowej powiatu (starostwo powiatowe) informatora zawierającego bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy domowej	2024 - 2030
		Przesyłanie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu właściwym miejscowo prezesom sądów	PCPR	Liczba informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe w wersji elektronicznej przesłane poszczególnym podmiotom	Dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca każdego kolejnego roku w latach 2024 - 2030

		rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom, dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca każdego kolejnego roku.			
3.2	Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej.	Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową w warunkach wolnościowych i w jednostkach penitencjarnych.	PCPR z możliwością współpracy z organizacjami pozarządowymi.	- liczba edycji programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	2024 - 2030
		Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.	PCPR	- liczba osób, które zostały skierowane przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, - liczba osób, które przystąpiły programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, - liczba osób, które ukończyły programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową	2024 - 2030

		Badanie skuteczności programów korekcyjno – edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego.	PCPR	liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej	2024 - 2030
3.3	Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej.	Opracowanie i realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową w warunkach wolnościowych i w jednostkach penitencjarnych.	PCPR	liczba edycji programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	2024 - 2030
		Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.	PCPR	- liczba osób, które zostały skierowane przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, – liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, – liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,	2024 - 2030
		Badanie skuteczności programów psychologiczno-	PCPR	- liczba osób stosujących przemoc domową, które po	

		terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.		ukończeniu programu psychologiczno - terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej	
3.4.	Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową lub psychologiczno-terapeutycznymi dla osób stosujących przemoc domową.	Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny lub psychologiczno – terapeutyczny.	PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	- liczba realizowanych programów edukacyjnych lub/i wspierających, - liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową,	2024-2030

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy/ partnerzy programu	Wskaźniki	Terminy
4.1.	Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno – pomocowych	PCPR	- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych, - liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	2024-2030

		w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.			
4.2.	Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.	PCPR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego - liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych - liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych 	2024-2030

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doświadczającym przemocy domowej poprzez:

- podniesienie świadomości mieszkańców powiatu tarnogórskiego w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doświadczających przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doświadczającym przemocy domowej, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym rozwój:
 - programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
 - programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
 - innych – uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc domową,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i dotkniętych przemocą domową oraz osób tę przemoc stosujących.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Powiat Tarnogórski za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach przy współpracy podmiotów lub organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych, ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Tarnogórskiego, Policji, Sądu, Prokuratury i placówek oświatowych oraz jednostek ochrony zdrowia.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 będzie finansowany ze środków własnych jednostek go realizujących oraz środków budżetu państwa w ramach dotacji celowej i programów ośłonowych. Możliwy jest także wkład rzeczowy i osobowy jednostek realizujących Program.

XI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie za pomocą systemów teleinformatycznych (CAS).

Ponadto, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach przekaze sprawozdanie z realizacji Programu w ramach sprawozdania z działalności PCPR za poprzedni rok.

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisem art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Opracowany Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024 – 2030 jest spójny z ustawodawstwem krajowym i został opracowany w oparciu o zadania określone w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, który wszedł w życie 01.01.2024 r. Znowelizowana 21 czerwca 2023 r. ustawa z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r. poz. 535) wprowadziła wiele znaczących zmian w systemie przeciwdziałania przemocy domowej, gdzie m.in. nazwę przemoc w rodzinie zastąpiono nazwą przemoc domowa, rozszerzono definicję przemocy dodając przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, wprowadzono zmiany dotyczące kierowania osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych, dookreślono cel realizacji ww. programów oraz wprowadzono nowe obowiązki dla osób kierowanych do uczestnictwa w programach. Powyższe zmiany zostały również wprowadzone do Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, gdzie również określono zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Bezpośrednimi adresatami programu są osoby doznające przemocy domowej, osoby stosujące przemoc domową, świadkowie tej przemocy czy przedstawiciele podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Oczekuje się, iż realizacja Programu przyczyni się do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy i ograniczenia skali problemu przemocy. W związku z powyższym, istnieje konieczność dostosowania istniejącego dokumentu do aktualnego stanu prawnego.

Mając na uwadze powyższe zasadnym jest podjęcie stosownej uchwały.